

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 maja 2017 r.

sprawy K. J. i G. K.,

z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych od wyroku

Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 września 2016 roku, sygn. V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 lipca 2015 r., sygn. II K (...),

postanowił

- 1. oddalić obie kasacje jako oczywiście bezzasadne,**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazane K. J. i G. K. w częściach równych.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 29 lipca 2015 r., sygn. akt II K (...), uznał K. J. za winną 29 czynów stanowiących ciąg przestępstw, polegających na tym, że w okresie od 2008 r. do 2010 r., współdziałając między innymi z G. K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, powołując się na wpływy w Urzędzie Miejskim w G. i w Towarzystwie Budownictwa Społecznego w G. oraz wywołując przekonanie i wprowadzając określone osoby w błąd co do istnienia takich wpływów żądała od nich różnych kwot w zamian za pośrednictwo w „załatwieniu” mieszkania z zasobów Towarzystwa Budownictwa Społecznego w G. oraz tytułem kaucji przy czym od niektórych osób pieniądze w różnych kwotach przyjęła, a co do innych usiłowała ich doprowadzić do niekorzystnego

rozporządzenia mieniem, ale do przekazania pieniędzy nie doszło, to jest za winną ciągu przestępstw z art. 230 § 1 k.k., z art. 230 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i z art. 230 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za przestępstwa te wymierzył jej karę 4 lat pozbawienia wolności i karę 200 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy uznał G. K. za winną szeregu czynów stanowiących ciąg przestępstw, polegających na tym, że w okresie od 2008 r. do 2010 r., współdziałając między innymi z K. J., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, powołując się na wpływy w Urzędzie Miejskim w G. i w Towarzystwie Budownictwa Społecznego w G. oraz wywołując przekonanie i wprowadzając określone osoby w błąd co do istnienia takich wpływów żądała od nich różnych kwot w zamian za pośrednictwo w „załatwieniu” mieszkania z zasobów Towarzystwa Budownictwa Społecznego w G., przy czym od niektórych osób pieniądze w różnych kwotach przyjęła, a co do innych usiłowała ich doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, ale do przekazania pieniędzy nie doszło, to jest za winną ciągu przestępstw z art. 230 § 1 k.k., z art. 230 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i z art. 230 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za przestępstwa te wymierzył jej karę 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 180 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.

G. K. uznana została nadto za winną tego, że w sierpniu 2010 r. w G. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd co do konieczności spłacenia zaległości czynszowych za mieszkanie, doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia kwotą 2 500 zł B. K., to jest za winną przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i za przestępstwo to Sąd Rejonowy wymierzył jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł. Sąd wymierzył G. K. karę łączną 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych.

Obrońca K. J. zaskarżyła wyrok w części dotyczącej wymierzonej oskarżonej kary i zarzuciła rażącą jej niewspółmierność, wnosząc o zmianę wyroku i orzeczenie kary znacznie łagodniejszej, to jest kary 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby.

Obrońca G. K. zaskarżył wyrok w odniesieniu do tej oskarżonej w całości i zarzucił:

- obrazę przepisu prawa materialnego, to jest art. 60 § 3 k.k., poprzez wyrażenie niesłusznego poglądu prawnego, iż w ustalonym stanie faktycznym sprawy brak jest przesłanek, o których mowa w tym przepisie do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary,

- rażącą niewspółmierność kary, wyrażającą się w wymierzeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności, pomimo możliwości wymierzenia kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Obrońca G. K. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie jej kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, oddając oskarżoną pod dozór kuratora, a ewentualnie o wymierzenie kary 2 lat ograniczenia wolności.

Po rozpoznaniu obu apelacji, Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt V Ka (...), orzekł o utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy.

Kasacje od tego wyroku wnieśli obrońcy skazanych.

Obrońca K. J. zarzuciła w kasacji wyrokowi rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 5 § 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k., co miało wpływ na treść orzeczenia, polegające na wybiórczej analizie materiału dowodowego, w efekcie której wszelkie możliwe dowody i okoliczności świadczące na korzyść K. J. zostały pominięte, a rozstrzygnięcie wszelkich nieusuwalnych wątpliwości nastąpiło w oparciu o relacje obciążające K. J.. Obrońca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Obrońca G. K. zaskarżył wyrok w części dotyczącej wymiaru kary. Zarzucił wyrokowi „respektując ograniczenia przewidziane w art. 523 § 2 k.p.k.” rażące naruszenie prawa karnego materialnego mogące mieć istotny wpływ na treść

wyroku, a mianowicie art. 60 § 3 k.k., poprzez wyrażenie niesłusznego poglądu prawnego, iż zastosowanie tego przepisu wobec sprawcy przestępstwa uwarunkowane jest złożeniem przez niego wyjaśnień w sposób konsekwentny, szczegółowy w całości oraz w toku pierwszego przesłuchania. Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na kasacje prokuratorzy Prokuratury Regionalnej w G. wnieśli o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Obie kasacje uznać należy za bezzasadne w stopniu, który uzasadnia ich rozpoznanie na posiedzeniu wyznaczonym na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. przypomnieć na wstępie wypada, że kasacja może okazać się skuteczna jedynie wówczas, gdy wykaże zaistnienie rażącego naruszenia prawa i to takiego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Sąd kasacyjny nie jest zatem sądem kolejnej instancji badającym zaskarżone orzeczenie tak jak sąd odwoławczy. Naruszenie prawa musi mieć przy tym charakter ewidentny i rażący, a więc bardzo istotny, znaczący. Nie każde więc nawet stwierdzone naruszenie prawa dokonane przez sąd odwoławczy skutkuje uwzględnieniem kasacji.

Charakteru rażącego naruszenia prawa nie ma z reguły przyjęcie jednej z obiektywnie możliwych interpretacji przepisu. Wtedy gdy sąd, powołując się na poglądy prezentowane w piśmiennictwie i przyjmowane w orzecznictwie i przedstawiając własne argumenty znajdujące oparcie w ujawnionym materiale dowodowych sprawy decyduje się na wykładnię przepisu prawa zmierzającą w określonym kierunku nie można przypisywać mu uchybienia o charakterze rażącego naruszenia prawa, nawet wtedy gdy w piśmiennictwie i orzecznictwie funkcjonują poglądy odmienne od przyjętego. Odnosząc to do podniesionego w kasacji obrońcy skazanej G. K. zarzutu naruszenia art. 60 § 3 k.k., trzeba zauważyć, że wyrażony przez Sąd Rejonowy, a następnie zaakceptowany przez Sąd Okręgowy w ramach kontroli odwoławczej pogląd, że przepis ten ma zastosowanie w przypadku, gdy składane przez oskarżanego wyjaśnienia są nie tylko wyczerpujące i zgodne z rzeczywistością, ale też szczerze i konsekwentne, zyskał aprobatę w orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego (wyrok

Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 23 lutego 2016 roku, sygn. II AKa 364/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 lutego 2016 roku, sygn. II AKa 300/15). W myśl tego zapatrywania wyjaśnienia zawierające informacje szcątkowe, „dozowane”, wybiórcze, zmieniane, a zwłaszcza pozorowane, dostosowywane do linii obrony czy też odwołane przez oskarżonego nie mogą stanowić podstawy do zastosowania dobrodziejstwa przewidzianego w przepisie art. 60 § 3 k.k. (por. postanowienie SN z dnia 5 stycznia 2004 r., II KK 284/03, postanowienie z dnia 20 listopada 2013 r., II KK 184/13). Z tych powodów stanowisko Sądów orzekających w niniejszej sprawie co do braku podstaw zastosowania art. 60 § 3 k.k. jest uprawnione i nie może być uznane za rażące naruszenie prawa prowadzące do uwzględnienia kasacji.

Oczywiście bezzasadny okazał się też zarzut kasacji obrońcy skazanej K. J., dotyczący naruszenia art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. Trudno doszukiwać się naruszenia art. 5 § 2 czy art. 7 k.p.k. przez Sąd Okręgowy, skoro Sąd ten nie czynił własnych ustaleń faktycznych, a jedynie kontrolował te, które poczynił Sąd Rejonowy (zob. postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2013 r., V KK 34/13). Z tego względu Sąd Najwyższy uznał, że zarzut kasacji odnosi się do niepoprawnej kontroli odwoławczej Sądu Okręgowego w zakresie oceny dowodów, a zatem chodzi o naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. Jeśli zaś chodzi o podniesiony zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k., to nie może być on sensownie postawiony, gdyż przepis ten znajduje zastosowanie tylko w przypadkach, gdy sąd stwierdził niemożność rozstrzygnięcia wątpliwości za pomocą reguł z art. 7 k.p.k. Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie „Przepisy art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny, ponieważ nie dające się usunąć wątpliwości mogą powstać jedynie wówczas, gdy sąd orzekający, po wyczerpaniu wszystkich możliwości dowodowych, oceni materiał dowodowy zgodnie ze standardami wyznaczonymi przez zasadę swobodnej oceny dowodów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2013 r., V KK 119/13). Tak interpretowany zarzut kasacji okazał się jednak bezzasadny w stopniu oczywistym. Zacząć należy od tego, że wniesiona w przez obrońcę K. J. apelacja dotyczyła wyłącznie wymiaru kary i nie zawierała żadnych zarzutów dotyczących oceny dowodów. W takim stanie rzeczy nie może dziwić, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego nie

zawiera rozważań dotyczących poprawności stosowania art. 7 k.p.k. przez Sąd Rejonowy, gdyż nie było to konieczne w świetle standardów kontroli odwoławczej wynikającego z art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

r.g.